

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobkyně: N. R.,
bytem ,
zastoupena advokátkou JUDr. Anitou Pešulovou,
sídlem Nuselská 499/132, Praha 4,
proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR,
sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. MPSV-2020/21061-911, ze dne 31. 1. 2020,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2020, č. j. MPSV-2020/21061-911, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni JUDr. Anitě Pešulové, advokátce, se přiznává odměna ve výši 3 146,-Kč, která jí bude vyplacena z účtu Městského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

1. Žalobkyně se domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky pro hl. m. Prahu, č. j. 45537/2019/AAC ze dne 28. 11. 2019, kterým nebyla žalobkyni podle § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“ či „zákon“) přiznána dávka pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení na základě žádosti ze dne 9. 9. 2019.
2. Žalobkyně namítá, že správní orgány nezjistily skutečný stav věci, nesprávně aplikovaly příslušné ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi. Žalobkyně je v evidenci uchazečů o zaměstnání bez nároku na výplatu podpory v nezaměstnanosti. Žije ve společné domácnosti s nezletilou dcerou. Náklady na bydlení činí 9 500,-Kč nájemné, 1 020,-Kč elektřina, 1 188,- služby spojené s bydlením a 870,-Kč plyn. Žádost podala dne 9. 9. 2019. Dne 3. 10. 2019 byla vyzvána k vysvětlení příchozí platby na účet v srpnu 2019. K tomu doložila prohlášení, že jde buď o výživné na nezletilou dceru, nebo o zápůjčku. Toto vysvětlení nebylo shledáno jako dostačující, proto byla vyzvána znovu k upřesnění, načež sdělila, že šlo o zápůjčku. Správní orgán I. však vycházel z vlastního zjištění, že měla žalobkyně v srpnu 2019 příjem z komparzu, proto na základě této skutečnosti žalobkyni vyzval k doložení měsíčních příjmů za měsíc srpen potvrzený společností MÉDEA STAR, s. r. o. Žalobkyně se vyjádřila, ale vyjádření nebylo shledáno jako dostačující. Proto správní orgán I. st. rozhodl o nepřiznání dávky příspěvek na živobytí a nepřiznání dávky doplatku na bydlení.
3. V ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi jsou uvedeny podmínky, kdy lze přiznat dávku doplatku na bydlení. Správní orgán v dané věci argumentoval tím, že nevznikl nárok na příspěvek na živobytí, proto dle něj zde není ani nárok na doplatek na bydlení. Správní orgán se však nezabýval druhou podmínkou, zda příjem osob nepřesahuje 1,3 násobek částky živobytí.
4. Důvodem pro zamítnutí žádosti dále bylo, že žalobkyně nereagovala na výzvu, dle které měla předložit potvrzení o příjmech za měsíc srpen 2019. Na tuto výzvu žalobkyně reagovala, doložila četné prohlášení o příjmech v srpnu. Sdělila, že částka výživného je jí pravidelně předávána k rukám podle rozhodnutí soudu, které měl správní orgán k tomu k dispozici. Část výživného ukládá žalobkyně na účet. Vždy své příjmy doložila, vždy přiznala částku obdrženou za komparz. To nepopírá ani správní orgán. Ten však požadoval dále potvrzení od společnosti MÉDEA STAR, s. r. o. K tomu správnímu orgánu sdělila, že takové potvrzení nemá a musí u něj u dané společnosti požádat. Tím měla věc za vyřízenou, neboť další výzvu již nedostala a měla za to, že čestná prohlášení a přehled příjmů jsou dostatečnými podklady. Žalobkyně má za to, že postup správního orgánu je nesprávný, neboť požaduje doložení dokumentů, které nejsou podstatné pro přiznání dávky. Pobočka úřadu práce na Praze 2 takové dokumenty nepožaduje předložit, postačuje jim čestné prohlášení o příjmech. V minulosti správní orgán požadoval potvrzení o studiu dcery, kterým podmínil přiznání dávky. Dcera však studovala ZŠ, k čemuž se potvrzení nevydává. Postup žalobkyně považuje za šikanózní, správní orgán požaduje nadbytečné podklady. Žalobkyně se dostala na společenské dno tím, že jsou jí odpírány prostředky ze záchranného sociálního systému, byl zhoršen i její zdravotní stav.
5. Žalovaný namítl zamítnutí žaloby. Uvedl, že žalobkyně požádala o doplatek na bydlení dne 9. 9. 2019. Žalobkyni tato dávka přiznána nebyla z důvodu nesplnění podmínek pro nárok dle § 33 odst. 2 věty první zákona o pomoci v hmotné nouzi, kdy v tomtéž období neměla přiznán příspěvek na živobytí pro nesplnění výzvy k doložení majetkových

poměrů. Výzvy k vysvětlení vkladu na účet byly předmětem řízení o příspěvku na živobytí, nikoli řízení ohledně doplatku na bydlení. V tomto řízení je dle žalovaného podstatné, zda byl či nebyl příspěvek na živobytí přiznán. Správní orgán opakovaně žádal o vysvětlení příjmů, které byly patrné ve výpisu z účtu, neboť žalobkyně nedokázala vklady uspokojivě vysvětlit. Konkrétně uváděla, že se jedná o výživné, avšak částka nesouhlasila, poté uváděla, že jde o zápůjčku, ale nakonec bylo správním orgánem zjištěno, že měla příjem z komparzu, kdy však k tomuto doklad nedoložila. Vzhledem k nejednoznačnosti jejích tvrzení bylo dle žalovaného na místě požadovat doklad. Co se týče námitky, že měl být nárok posouzen také dle § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi, uvedl žalovaný, že dávka doplatku na bydlení dle věty druhé je dávkou fakultativní, závisí na správním uvážení orgánu, kdy v daném případě správní orgán zohlednil, že u žalobkyně nebyly dostatečně zjištěny majetkové a sociální poměry z důvodu její nedostatečné součinnosti.

6. Z obsahu správního spisu zjistil soud tyto pro řízení podstatné skutečnosti.
7. Dne 9. 9. 2019 podala žalobkyně žádost o doplatek na bydlení. K této žádosti mj. ohledně svých majetkových poměrů sebe a dcery sdělila, že nemá žádný movitý ani nemovitý majetek. Dále předložila doklad ohledně výše měsíčních příjmů ze závislé činnosti za měsíce červen – srpen 2019, které byly v každém z těchto tří měsíců nulové. Doložila rovněž obdobný doklad dcery, ze kterého vyplývá, že dcera žalobkyně jako ostatní započitatelné příjmy obdržela v červnu 2019 částku ve výši 610,-Kč, 8 000,-Kč, v červenci částku ve výši 610,-Kč a 8 000,-Kč a v srpnu částku 610,-Kč. Sdělila také, že výše měsíčního nájemného byla 9 500,-Kč, skutečná výše nákladů představovala částku ve výši 12 590,-Kč. Na ústním jednání bylo upřesněno, že částka 12 590,-Kč se skládá z nájmu ve výši 9 500,-Kč, 1 200,-Kč částky za služby, 870,-Kč za zemní plyn a elektřiny 1 020,-Kč. Bylo také zjištěno, že žalobkyně je svobodná, má v péči nezletilou dceru. Otcí byla stanovena vyživovací povinnost ve výši 8 000,-Kč, kterou platí od prosince 2018. V srpnu 2019 však neplatil z důvodu absence příjmu. Žalobkyně je v evidenci uchazečů o zaměstnání od 2. 2. 2019, nárok na podporu v nezaměstnanosti jí nevznikne. Ve výpisu z účtu za měsíc červen má vklad ve výši 3 650,-Kč, ke kterému sdělila, že se jedná o výživné, v červenci 2019 vklad 3 600,-Kč, kdy má jít rovněž o výživné. Nevlastní žádný majetek, pobírá přídavek na dítě a výživné.
8. Součástí spisu je dále mj. vyúčtování poplatků za služby za rok 2017, smlouva o nájmu bytové jednotky ze dne 20. 1. 2016 s dodatkem, výpis z účtu žalobkyně za měsíc červen, červenec a srpen 2019.
9. Rozhodnutím ze dne 28. 11. 2019 nebyl žalobkyni doplatek na bydlení přiznán. Správní orgán I. st. v odůvodnění k tomuto rozhodnutí uvedl, že vzhledem k tomu, že její žádost nebyla úplná, byla dne 3. 10. 2019 vyzvána k osvědčení rozhodných skutečností pro nárok na dávku příspěvek na živobytí, konkrétně šlo o vysvětlení příchozí platby obdržené dne 21. 8. 2019. K tomu dne 14. 10. 2019 sdělila, že se jedná buď o výživné, nebo o zápůjčku. Toto správní orgán I. st. nepovažoval za dostatečné vysvětlení, proto vyzval žalobkyni dne 17. 10. 2019 znovu k upřesnění. Dne 30. 10. 2019 žalobkyně sdělila, že se jedná o peníze ze zápůjčky. Dne 8. 11. 2019 se správní orgán dozvěděl, že měla žalobkyně v srpnu 2019 jednorázový příjem z komparzu. Následně jí proto byla zaslána dne 12. 11. 2019 výzva k doložení dokladu o příjmech za srpen 2019, který bude potvrzen společností MÉDEA STAR, s. r. o. Dne 25. 11. 2019 doručila vyjádření, že skutečnosti ohledně této jednorázové

aktivitu může dodat a že žádá o vyloučení výzvy. Vyjmout výzvu však nelze. Proto byla žádost o příspěvek na živobytí zamítnuta.

10. Součástí správního spisu předloženého soudu je dále odpověď na žádost úřadu práce od castingové agentury MÉDEA STAR, s. r. o. ze dne 16. 10. 2019 s přehledem honorářů žalobkyně (částka 8 400,-Kč za rok 2017 a 3 000,-Kč za rok 2019 (srpen), a dále doklad o vyplacených honorářích dle smlouvy o dílo za rok 2017 ve výši 12 100,-Kč, 2018 ve výši 7 900,-Kč a 2019 v celkové výši 6 700,-Kč (únor – duben).
11. Žalovaný v napadeném rozhodnutí poukázal na znění § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi a uvedl, že žalobkyně podala žádost o doplatek na bydlení dne 9. 9. 2019 a téhož dne požádala také o příspěvek na živobytí. Rozhodnutím ze dne 28. 11. 2019 jí nebyla dávka příspěvek na živobytí přiznána, nárok jí nevznikl. Dle žalovaného postupoval správní orgán I. st. v souladu s § 33 odst. 2 zákona kdy dávku nepřiznal na základě toho, že žalobkyni nevznikl nárok na příspěvek na živobytí. Skutečnosti uváděné v odvolání a ve vyjádřeních se dle žalovaného nevztahují k danému řízení.
12. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu podle ustanovení § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
13. Podle komentáře zákona o pomoci v hmotné nouzi (Beck, Grunerová, Pavelková : Zákon o pomoci v hmotné nouzi. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016): *„Účelem doplatku na bydlení není poskytnout žadateli finanční částku, která bez omezení pokryje zbývající (tzn. ty, které nepokryje dávka příspěvek na bydlení) faktické náklady na bydlení. Jejím účelem je vyrovnaní odůvodněných nákladů na bydlení v případě žadatele, který není ani přes maximálně úsporný způsob života schopen tyto náklady hradit z vlastních zdrojů, resp. pokud příjem žadatele po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení je nižší než částka jeho živobytí. Doplatek na bydlení je podpurným řešením užívaným až v situaci, kdy nejsou vzniklé náklady dostatečně pokryty příspěvkem na bydlení eventuálně ve spojení s dalšími dávkami či příjmy žadatele.“*
14. Podle § 33 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi *nárok na doplatek na bydlení má vlastník bytu, který jej užívá, nebo jiná osoba, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu, jestliže by po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení snížených o příspěvek na bydlení podle jiného právního předpisu byl a) příjem vlastníka bytu nebo jiné osoby, která užívá byt, zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí osoby (§ 24), nebo b) příjem společně posuzovaných osob zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí společně posuzovaných osob (§ 24); právní titul k užívání bytu je přitom nezbytné prokázat písemným dokladem, přičemž předložení čestného prohlášení k tomuto účelu nestačí.*
15. Podle § 33 odst. 2 téhož zákona *podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení lze přiznat s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům také osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.*

16. Základní podmínkou nároku na doplatek doplatku na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí. Doplnkovou možností je přiznání příspěvku za situace, kdy *příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.*
17. S odkazem na citovanou publikaci soud dále konstatuje, že: *„Další podmínkou nároku na doplatek na bydlení pro všechny typy bydlení je mít nárok na příspěvek na živobytí. Proto je nutné vždy nejdříve vyhodnotit nárok na příspěvek na živobytí, poté teprve nárok na doplatek na bydlení, neboť při zamítnutí žádosti o příspěvek na živobytí (nepřiznání příspěvku na živobytí) je žádost o doplatek na bydlení zamítnuta (doplatek na bydlení nepřiznán) již pouze z tohoto důvodu. Taktéž při odejmutí příspěvku na živobytí je doplatek na bydlení odejmut z důvodu zániku nároku na příspěvek na živobytí). Jedině v případě, že příspěvek na živobytí nebyl osobě přiznán z důvodu, že měla vysoký příjem, resp. její příjem (příjem společně posuzovaných osob) přesáhl částku živobytí, může této osobě nárok na doplatek na bydlení vzniknout i bez nároku na příspěvek na živobytí. A to pouze za předpokladu, pokud tento příjem sice přesáhne částku živobytí, avšak nepřesáhne 1,3násobek částky živobytí osoby (společně posuzovaných osob). Použití tohoto pravidla je vázáno na poměrně široké správní uvážení. Pro zjištění 1,3násobku částky živobytí osoby (společně posuzovaných osob) se počítá s částkou živobytí, která byla určena pro nárok na příspěvek na živobytí podle § 24. Taktéž příjem se pro tento případ započítává z příspěvku na živobytí, tzn. snížený o přiměřené náklady na bydlení (srov. § 9 odst. 2 a 3). Pokud osoba na základě uvedené podmínky na doplatek na bydlení nárok mít bude, pro určení výše doplatku na bydlení se již bude této osobě (společně posuzovaným osobám) započítávat úplný příjem z rozhodného období.“*
18. Soud uvádí, že základní podmínkou nároku na doplatek na bydlení je vznik nároku na příspěvek na živobytí. V řízení o žalobě proti nároku na doplatek na bydlení není soud oprávněn přezkoumávat případné vady řízení o příspěvku na živobytí. Žalobní námitka o poskytnutí součinnosti žalobkyně tak míří do řízení o příspěvku na živobytí, proto se žalobní námitka míjí obsahem rozhodnutí, avšak pouze proto, že správní orgán I. st. fakticky „spojil“ řízení o obou dávkách a že, jak dále uvedeno, žalovaný nezkoumal příjem žalobkyně ve vztahu k doplňkové možnosti přiznat doplatek na bydlení podle § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi.
19. V dané věci je z odůvodnění správního orgánu I. st. zřejmé, že žalobkyně podala žádost o doplatek na bydlení společně s žádostí o příspěvek na živobytí. Správní orgán I. st. posuzoval nárok na obě dávky souběžně a ve stejný den vydal obě zamítavá rozhodnutí. V rozhodnutí o doplatku na bydlení odkázal na podklady o zjišťování příjmů a majetkových poměrů žalobkyně z řízení o příspěvku na živobytí. Takový postup je přípustný, pokud jsou dávky vzájemně podmíněny. Pokud však v jednom řízení je jako podklad rozhodnutí užit podklad z druhého řízení, musí být tento použitý podklad součástí správního spisu také ve věci rozhodované. Nelze odkazovat na podklady z jiného řízení, aniž by byly součástí správního spisu o věci rozhodované. Dané se projevilo v soudním řízení, kdy soud v domnění neúplného správního spisu vyzval žalovaného k jeho doplnění. Z obsahu správního spisu o doplatku na bydlení nebylo možné posoudit oprávněnost žalobní námitky o součinnosti žalobkyně, resp. o jejích majetkových poměrech. Přesto lze konstatovat, že žalobní námitka o součinnosti žalobkyně optikou odůvodnění rozhodnutí nebyla důvodná, neboť žalobkyni nebyl přiznán příspěvek na živobytí z důvodu nesplnění základní podmínky pro přiznání doplatku na bydlení a to přiznání příspěvku na živobytí.

20. Přiznání doplatku na bydlení však není výlučně podmíněno pouze přiznáním příspěvku na živobytí. Doplatek na bydlení lze dle § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi přiznat také osobě s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům, avšak pouze tehdy, že *příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob*. Posouzení možnosti uplatnění věty druhé příslušného ustanovení zákona je předmětem správního uvážení (NSS č. j. 3 Ads 68/2012 – 33). Odůvodnění správního orgánu I. st. obsahuje výčet zákonných ustanovení a úkonů účastníků, avšak z jiného řízení (o příspěvku na živobytí). Aby poté žalovaný žalobkyni sdělil, že její námitky směřují do jiného řízení a to právě o příspěvku na živobytí, přitom to byl právě správní orgán I. st., který odůvodněním rozhodnutí fakticky spojil obě řízení. Odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. st. o doplatku na bydlení je výlučně postaveno na podkladech z jiného řízení a absentuje v něm úvaha o důvodech rozhodnutí opřena o znění zákona. Z rozhodnutí je patrné pouze to, že dávka nebyla přiznána z důvodu *nevysvětlení příjmů*. Není úlohou účastníka, zejména v řízení o sociální dávce, domýšlet úvahy správního orgánu v rámci aplikovatelných zákonných ustanoveních.
21. Žalovaná vadu nepřezkoumatelnosti neodstranila, pouze ozřejmila žalobkyni vázanost obou dávek, ale nadále pominula doplňkovou možnost přiznání doplatku na bydlení podle § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi. Žalovaný teprve ve vyjádření k žalobě se vyjádřil k doplňkové možnosti doplatku na bydlení a konstatoval, že jde o dávku fakultativní, závislou na správním uvážení správního orgánu, kdy v daném případě správní orgán zohlednil, že u žalobkyně nebyly dostatečně zjištěny majetkové a sociální poměry z důvodu její nedostatečné součinnosti. Takovou úvahu však mělo obsahovat napadené rozhodnutí, nikoli až vyjádření k žalobě. K čemuž soud uvádí, že sice jde o dávku závislou na správním uvážení orgánu, ale takového uvážení, které podléhá soudnímu přezkumu, který v tomto rozsahu byl vyloučen ze dvou důvodů : absentovala taková úvaha ve správním rozhodnutí a zároveň správní spis neobsahoval rozhodné podklady pro takovou absentující úvahu.
22. Soud z důvodů shora uvedených napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) zrušil pro nepřezkoumatelnost a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl o tom, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení.
23. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., žalobkyně byla ve věci úspěšná, avšak náklady jí nevznikly a žalovanému náhrada nákladů řízení nenáleží.
24. Soud přiznal ustanovené právní zástupkyni žalobce odměnu za zastoupení za dva úkony právní v částce ve výši 1.000,- Kč podle § 9 odst. 2, § 7 a § 11 odst. 1 písm. b), d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), tedy převzetí právního zastoupení ve věci a příprava, podání - doplnění žaloby. Odměna je určena tarifní hodnotou 5 000 Kč, tedy 1 000 Kč za úkon (§ 9 odst. 2 advokátního tarifu - ve věcech nároků fyzických osob v oblasti sociálního zabezpečení, důchodového, nemocenského a všeobecného zdravotního pojištění se považuje za tarifní hodnotu částka 5 000 Kč). K tomu rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení č. j. 6 Ads 209/2019 - 62 ze dne 10. 11. 2020 uvedl: „*Zvláštní tarifní hodnota pro věci sociálního zabezpečení dle § 9 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), obecně neporušuje zásadu rovnosti (čl. 1, čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) ve spojení s právem podnikat a právem získávat prostředky pro své*

životní potřeby prací podle čl. 26 odst. 1 a 3 Listiny.“ Podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu byla přiznána náhrada hotových výdajů za tři úkony po 300,- Kč. Odměna tak činí celkem 2 600,- Kč, 3 146,- Kč včetně DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

V Praze dne 6. 12. 2022

Mgr. Kamil Tojner v. r.
soudce